

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Globoko prekopavanje za nove vinograde.

Da je mogoče, z zasaditvijo novih vinogradov z ameriškimi trtami, naše vinogradarstvo obvarovati, da jih ne uniči trtna uš, je dognana, dokazana stvar. V največji meri nam dokazujejo to novi z ameriškimi trtami zasajeni vinogradi na Francoskem, Ogrskem, Štajarskem itd. Na Francoskem je že na stotisoče oral novih vinogradov zasajenih z ameriškimi cepljenimi trtami, na ravno tistih zemljiščih, na katerih je trtna uš prejšnje domače trte popolnoma uničila. Novi vinogradi stari so že po 16 do 18 let, in rasto kaj čvrsto, rodijo kaj dobro, ne zmenivši se za trtno uš kar nič. Jednako nahajamo na Ogrskem in naj bližje na sosednem Štajarskem okolo Bizelja. Bizeljci so pridelali letos že čez 1000 veder izvrstnega vina v novih vinogradih, zasajenih z ameriškimi trtami na mestu prejšnjih po uši uničenih vinogradov. Zasaditve ameriških vinogradov lotiti se je toraj prav resnobno tudi po Dolenjskem, osobito tam, kjer je uš vinograde že uničila.

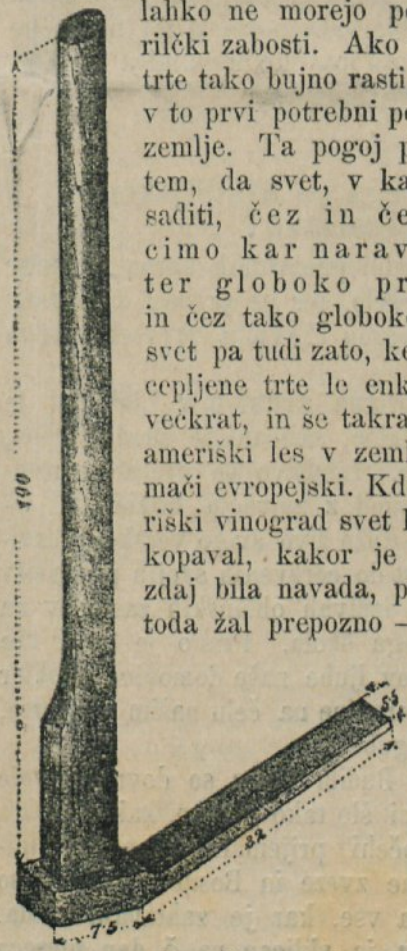
Kdor hoče pa z novimi ameriškimi vinogradi zaželjeni vspeh doseči, lotiti se mora dela pač tako, kakor to zahteva umno vinogradarstvo, tako kakor učé skušnje vinogradarje družih dežel. Prvi poglavitni pogoj dobremu vspevanju ameriških vinogradov je pač globoko prekopavanje zemljišča, katero hočemo z ameriškimi trtami zasaditi. Po Dolenjskem se ni do zdaj

za zasajanje novih vinogradov skorej nikjer in nikdar svet čez komolec na globoko prekopaval. Da, večinoma se še celo tako globoko svet ni prekopal čez in čez, ampak le na tistih mestih, na katerih se je trta zasadila; na družih okolo se je še veliko plitveje prekopavalo, ali pa še celo nič prekopalo, češ — ko bodo trte za grubanje dovolj dorastle, prekopala se bodo že še tudi pri prvotni zasaditvi neprekopana mesta. No tako plitvo, tako površno prekopavanje pa za ameriške trte nikakor ne zadostuje. Pa zakaj ne? Za to ker kljubujejo one trtni uš v prvi vrsti zato ker kaj bujno rastejo, in v drugi šele, ker imajo trdeje korenine, katere uši tako lahko ne morejo poškodovati, to je z rilčki zabosti. Ako morajo pa ameriške trte tako bujno rasti, podati jim moramo v to prvi potrební pogoj — obilno rahle zemlje. Ta pogoj podamo jim pa le s tem, da svet, v katerega jih mislimo saditi, čez in čez globoko, recimo kar naravnost jeden meter globoko prekopljemo. Čez in čez tako globoko prekopati se mora svet pa tudi zato, ker se smejo ameriške cepljene trte le enkrat zagrubati ne pa večkrat, in še takrat tako, da pride le ameriški les v zemljo ne pa tudi domači evropejski. Kdor bode za nov ameriški vinograd svet le tako globoko prekopaval, kakor je po Dolenjskem do zdaj bila navada, prepričal se bode — toda žal prepozno — da mu bodo jele

v rašči pojemati, ko bi morale ravno najkrepkejše rasti, in ves trud, ves potrošek bode zavržen.

Za globoko prekopavanje potrebno je pa pred vsem

neobhodno, pravo orodje, in pa da se prav dela. Z Dolenjsko matiko in krampico lotiti se svet globoko prekopavati, je pač kaj nedostatno, spominjajoč



na stari slovenski pregovor, ki se glasi: s šilom kravo dreti. Dolenjski vinogradniki, kateri se mislite lotiti zasaditve novih ameriških vinogradov, omislite si za to pred vsem pravo orodje. Krampa ni popolnoma zavreči, že celo v jako kamenitem svetu ne; toda za prekopavanje zemlje, naj bode že bolj ali manj glinasta, ali pa laporasta, je vipavska kopalnica pridjane podobne pravo orodje. Za premetavanje prekopane zemlje potrebno je pa tudi še drugo orodje, to je na kriv nasad nasajena lopata, kakoršno kaže tudi pridejana podoba. Brez takega orodja si uspešnega umnega prekopavanja skoraj niti misliti ne moremo.

Pravi način globokega prekopavanja obstoji pa v tem, da se izkoplje v znožju zemljišča, katero se namerava najprej prekopati, jarek (graben) meter globok, ter ravno tako širok. Zemlja tega prvega jarka se zmeče kar le mogoče daleč in kar le mogoče na tanjko naprej na svet, katerega nameravamo prekopati, da ne gré v zgubo. Poleg prvega jarka izkoplje se drugi, s katerega zemljo se prvi zasuje, napolni, in tako se dela dalje, dokler ni vse zemljišče prekopano.

Vipavci imajo še drug bolj praktičen način prekopavanja v rabi, toda popisati ga natančno bi bilo preobširno. (Vipavske kopalnice prodaja g. Fr. Kastelic v Kandiji.)

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Naš blagi deželni predsednik baron Winkler je zapustil našo deželo, ter se preselil v Gorico. Njegov naslednik baron Hein je prevzel vodstvo Kranjske dežele.

Katoliško politično društvo v Ljubljani je zadnji čas jako delalno, sklicalo je shod v Dobu, Smarji in Kamniku. Ljudstvo se vdeležuje zanimivih razprav povsod z največjo brižnostjo. — Naše vrlo ljudstvo kaže živo svojo versko prepričanje, svojo vdanost do cerkvenih svojih prednikov v lepih vdanostnih izjavah občinskih zastopov na prevzvišenega našega škofa. Prišlo je taceh vže mnogo iz vseh delov ljube naše domovine. Dokler bodo možje take korenine na čelu našim občinam, se nam ni bati pogube.

Delegacije v Budim Peštu so dovršili svoje delovanje. Letos ni šlo tako gladko, kakor druga leta, ker so Mladočehi prijemali skupnega ministra radi trodržavne zveze in Bosne. Dovolili so gospodje se ve da vse, kar je zahtevala vlada.

Državni zbor je sklican na 5 dan meseca novembra. Pravijo, da bode zboroval do novega leta, potem pa se snidejo baje zopet deželni zbori.

Mladočehi dobivajo na Češkem, kakor tudi

na Moravskem vedno več privržencev. — V Pragi so pridobili pri volitvah štiri sedeže, tako tudi na Moravskem. Gospodje imajo dobre jezike — obe-tajo mnogo — dati ne morejo nič. Bog daj, da ne bi se naši severni bratje bridko kesali zaradi svojega mladočeškega navdušenja. Mi smo prepričani, da bi se godilo brez Mladočehov bolje v Avstriji, pa tudi Čehom samim. Bodemo videli, kaj prinese prihodnost.

Staročehi vže dolgo nameravajo sklicati shod vseh českih zastopnikov v Prago, da bi se zjedini-li za skupno delovanje. Jako malo je upanja, da bi se kaj doseglo iz goraj omenjenih vzrokov.

Liberalni nemški zastop v mestu **Liberici** na Češkem je prevračal vže take kozle, ustavljal se vladnim naredbam, gorel očitno za Prusake; vlada ga je razpustila. Tako je prav; ali bilo bi še v nekaterih mestih vzeti tako metlo v roke — ker liberalni Nemci res zadnji čas tako ošabno kriče zoper Slované, da je ostudno; delajo, kakor bi bila nemška milost, da Slovan sme živeti.

Naši **mažarski** sosedje so postali tako pre-drzni, da rogovilijo kar očitno zoper Avstrijo. Vojakom puntarjem iz l. 1848 hočejo staviti in kinčati spomenike; branijo se pa to storiti spomeniku generala Hencija, ki je v tem puntu pal za našega presvitlega cesarja. Bog si vedi, kamo bode te ljudi še privela njih ošabnost? Vže sedaj nočejo poznati na Ogerskem nobenega národa, razven Madjarov, da-si so v velikej manjšini. Krivi so pa tega prav veliko naši bližnji sosedje Hrvati, ki volijo skorej samo take poslance, kakoršne ho-čejo Madjari. Národ, ki zaničuje se sam, bo pod-laga tujčevi peti!

Kaj je novega po širokem svetu?

Kolera straši še vedno ob naših mejah, pa tudi vže pri nas je zahtevala nekaj ljudi za se. Bog obvaruj te šibe saj našo domovino!

Srbska skupščina je sklicana, ali vlada jo misli potem precej odložiti in razpustiti, ker sedaj nima večine za-se. Bati se je, da pride v tej ubogej deželi, ki bi tako potrebovala miru, še do resnih nemirov.

Na **Francoskem** je prišlo do hudih nemirov v nekem rudniku blizo Belgije. Belgijski delavci so bili tu oškodovani. Neki belgijski tabor zahteva, naj Francija varuje belgijske delavce. Sploh pa vlada na Francoskem med delavci duh, katerega skorej gotovo ne bodo mogli brzdati s postavnimi sredstvi. Krščanstvo pode iz šol, iz postav in hudiča kličejo, ta bode prišel, ali kedo ga bode izgnal?!

Nemčija bode po novej postavi zopet povečala svojo vojaško moč in sicer polagoma. Čez 24 let bode imela 4 milijonov 556 tisoč vojakov. Bode pa do takrat mir? Težko je verjeti.

Na Španjskem v glavnem mestu Madridu so prišli na sled do velikih goljufij pri mestnej opravi. Govori se, da je bila tudi vlada nekoliko kriva, in da utegne imeti reč vsled tega še resne nasledke.

Južna Amerika je dežela vednih nemirov, Skrivne dražbe imajo tamo veliko moč; posamezni generali kmalu dobe stranko za-se in prevrat je tu. V Argentiji je sedaj ustaja. V Venecueli je baje general Crespo napravil mir. Brazilija je zadnji čas tudi jela delati za blagor prebivalcev; — ali koliko časa bode mir, je drugo vprašanje.

Pišo se nam:

Iz Novega Mesta. — Dne 13. oktobra je preteklo 40 let, kar se je naselil v naše mesto po vsej okolici znani zdravnik g. Valentin Bervar. Koliko dobrega je mej temi leti storil, ni treba omenjati; saj ga vsa Dolenjska pozna. To redko slovesnost je obhajala čislana rodbina g. Bervarja z ginljivo slovesnostjo, če tudi na tihem. V frančiškanski cerkvi je dne 13. oktobra ob 7. uri imel njegov sin čast. g. p. Edvard sedaj, gvardijan v Knittelfeldu na Štajarskem, peto sv. mašo, v navzočnosti skoraj vse rodbine g. jublanta. Pač lepo veselje za rodbino, to pa še tem več, ker je obhajal tudi ob jednom štiridesetletnico svoje poroke v krogu svojih ljubeznjivih otrok. Mi pa mu iz vsega srca želimo, naj ga Bog ohrani še mnogo let zdravega in čilega v blagor njegove rodbine in mnogih siromakov!

Iz Novega Mesta. — Dne 29. oktobra je imela vinorejska, sadjarska in kmetijska šola navadno letno očitno skušnjo. Izpraševalo se je 22 učencev različnih predmetov, ki so zapovedani v tej šoli. Odgovarjali so sploh dobro ter dokazali, kako koristna je ta šola. — V današnjih časih, ko gre tako trda za denar, ko mora kmet gledati na desno in levo, kje bi vjel krajcar, je ta šola kar naravnost potrebna. Da, ne dajte se motiti; ako hočemo, da bomo shajali, moramo drugače začeti, kakor so delali naši očetje. Oni so imeli male stroške, mi imamo velike; oni so delavce plačevali cenó, mi jih plačujemo dragó. Pred nekaj leti se ni brigal nihče za škropljenje trt; sedaj vé vendar vže vsakdo, kako je koristno. Letos so nekateri vže škropili krompir z najboljšim vspehom — brez dvoma je, da se bode godilo to vedno bolj, ako bomo hoteli, da si pridelamo dosti krompirja. Taka je tudi z družimi rečmi. Pa kaj govorim o tem, ko se ravno tisti zato brigajo najmanj, katerim bi moralo biti največ na tem ležeče — letos ni bilo med poslušalci v šoli nobenega kmetovalca!

Sicer so pa bili rázven učiteljstva pričujoči tudi gg. deželni odbornik dr. Vošnjak, zastopnik okrajnega glavarstva gg. poslanca profesor Šuklje, veleposestnik vitez Langer in dr. A. Poznik.

Po krepkem nagovoru, v katerem je deželni odbornik g. dr. Vošnjak opominjal učence k pravej pridnosti, poštenosti in spolnovanju tega, kar so slišali v šoli, so se razdelila drugoletnikom spričevala in skušnja se je sklenila.

Sklepaje to kratko naznanilo pristavljam le še prisrčno željo, naj se vendar naši Dolenjci ožive za to šolo, ki toliko stane deželo. Žalostno je gotovo, da je med desetimi prosilci, ki žele biti sprejeti za prihodnje leto, samo eden Dolenjec!

Iz Ljubljane 26. oktobra. — V ponedeljek dne 24. t. m. zvečer pripeljal se je voditelj c. kr. deželne vlade in dvorni svetnik, g. baron Hein v Ljubljano; sprejel ga je na kolodvoru g. dvorni svetnik Schemerl. Drugi dan, v torek dopoldne podal se je baron Hein v deželni dvor in tam je obiskal deželnega glavarja g. Detela, potem pa vse deželne odbornike; dalje je bil pri feldmaršalu Schilhawskyju, drž. in sodnijskemu predsedniku Kočevarju, ljubljanskemu županu g. Grasselliju. — V sredo in v četrtek so vrnili g. baronu Heinu obisk gg. dež. glavar Detela, deželni odborniki, ljubljanski politični uradniki in dr.

V četrtek opoldne ob polu drugi uri je zapustil naše mesto in našo deželo bivši deželni predsednik baron Winkler z vso svojo družino. V slovo je bil še enkrat pozdravljen od mnogobrojnih prijateljev in znancev njegovih in od mnogega drugega občinstva s večkratnimi klici „živio! z Bogom! srečno pot!“ — Ločitev je bila težka, ginljiva ter je bil prizor na kolodvoru, kakoršen se še ni videl v Ljubljani. Ko se je vlak jel premikati in čedalje hitreje voziti, videli smo še nekaj časa prisrčna odzdravljanja iz salonskega vagona in potem nam je bilo, kakor da bi bili svojega očeta pokopali. Bog ohrani še mnogo let blagega barona g. Winklerja zdravega v zasluženemu pokoju!

Iz Lahovič pri Vodica. — Letos ne moremo pisati o dobrem napredku. Žitne cene so nizke, plače visoke in doklade. Žito se je le srednje obneslo, ajda pa je zelo slaba, živina ima srednjo čeno. Jabolk in hrusek ni nič; slame malo, detelje nič; živina bode morala trpeti po zimi, ker tudi sena in otave ni bilo. Ljudstvo more zmerno živeti, da preživi sebe in ne dela dolgov. Kmetovalci imajo slabo prihodnost, če se ne predrugači z božjo pomočjo.

Razstava govedi v Novem Mestu.

Letos bila je v Novem Mestu vprvič okrajna razstava za govejo živino. Dasi je zamoglo pri tej priliki manj gospodarjev tekmovali s svojo živino kakor v prejšnjih časih, ko so bile še tako imenovane „regionalne“ razstave, vendar je bil vspeh razstave v vsakem oziru dosti lepši, kakor pri katerikoli prejšnji razstavi, tako, da smemo ž njim popolnoma zadovoljni biti. Prignalo se je vsega skupaj čez 100 glav živine na ogled, zmed katerih pa je tekmovalo za premije samo 88 glav, in sicer 11 bikov, 48 krav s štirimi teleti in 25 telic.

Gledé na pleme je bila živina kaj raznovrstna, kar nam je na prvi pogled razodevala različna barva pri živini. Največ živine bilo je mešane krvi raznih plemen, ki se nahajajo na Kranjskem. To nam bodi migljelj, da je treba še mnogege napredka in vstrajnega prizadevanja, če hočemo priti tudi mi do tega cilja, da se nam živina sčasoma zjednači v krvi. Sicer je bila živina, v obče sojeno, še precej lepa in dobro rejena, a tudi v tem oziru bode treba zanaprej še skrbnejše odbirati živali za pleme, ne samo gledé vnanjosti ali telesne oblike, ampak tudi gledé telesnosti za užitek.

Največ živine bilo je seveda iz Novomeškega okraja, nekoliko živali pripeljali so tudi iz Žužemberškega in Trebanjskega okraja. Splošno občudovanje vzbujala je lepa živina (2 bika in 3 krave), katero je razstavila deželna kmetijska šola na Grmu, ne da bi z njo tekmovala. Ljudje se je niso mogli nagledati; tako se jim je dopadla. Živina je bila švicke krvi, domače prireje in viden dokaz, kaj premore dobra

reja. Celo skupino živine (6 glav) razstavil je v tem oddelku tudi g. dr. Schlesinger, grajščak na Rupčvrhu, ki se mnogo prizadeva, zboljšati tukajšno živino s primernim plemenom. Posebno dopadel se nam je mladi bik „oberintalskega“ plemena kakor tudi lepo razvite telice belanskega plemena. Med Novomeščani sta se v tem oddelku odlikovala gg. Hočev ar in Mehora, ki sta s svojo lepo živino obče znana. Presojevalna komisija, obstoječa iz predsednika c. kr. kmetijske družbe g. Seunig-a, vodje dež. kmetijske šole g. Dolenjca, c. kr. okrajnega zdravnika za živino g. Skaleta in posestnikov gg. Hočev ar-ja in Zorko-ta, priznala je vsem štirim razstavljalcem v tem oddelku diplome.

Za tekmovalje so bili odločeni trije oddelki in sicer posebej za bika, krave in telice. Za bika, katerih je bilo 11 po krvi še najbolj zjednačenih in primeroma lepih, dobili so premije ti le posestniki:

1. Fran Gliha iz Gor. vasi pri Vel. Loki 25 gld.
2. Josipina Vehovec iz Žužemberka . . . 15 „
3. Jože Košak iz Dol. Kronovega . . . 10 „
4. Ig. Lindič iz vasi Strelac pri Beli cekvi 10 „
5. Anton Kos iz Jablan pri Mirni peči . 10 „

G. Florijan Zorko iz Družinske vasi je dobil diplomu, ker je odstopil prisojeno mu drugo premijo g. Josipini Vehovec.

Za krave, katerih je bilo 48, dobili so premije sledeči gospodarji:

1. Fran Kastelic iz Kandije 20 gld.
2. Jože Bon iz Gotne vasi 10 „
3. Janez Turk iz Edinščine 10 „
4. Jože Ovsec iz Gotnevasi 10 „

Preč. g. Peter Urh iz Novega Mesta je dobil diplomu, ker je odstopil prisojeno mu drugo premijo posestniku J. Bonu.

Za telice, katerih je bilo 25, dobili so pa premije:

1. Marija Zajec iz Drage 20 gld.
2. Florian Kalinger iz Drske 10 „
3. Jernej Škrbinec iz Češčevasi 10 „
4. Anton Robek iz Dol. Toplic 10 „
5. Franc Smuk iz Smolene vasi 10 „

Pregledovanje se je pričelo ob 10 uri dopoldne. Ravno opoldne so se pa po gg. Seunigu in Pircu, tajniku c. kr. kmetijske družbe, v navzočnosti presojevalne komisije razdelila prisojena darila zaslužnim in posnemanja vrednim živinorejcem.

Ves vspah razstave bi bil lahko pa še lepši, ko bi bilo tudi našim večjim posestnikom nekoliko več ležeče na napredku kmetijskega stanu. Kakor smo izvedeli, bili so vsi odlični grajščaki Novomeške okolice vabljeni k udeležbi po kmetijski podružnici, a ne jednega — izvzemši g. dr. Schlesinger-ja — ni bilo blizo. To se nam toliko bolj čudno zdi, ker so ravno oni na Dolenjskem najbolj poklicani, koristiti z dobrim izgledom priprostemu ljudstvu ter mu pokazati pota, po katerih bi laglje doseglo svoje namene v reji goveje živine.

Razstavo je počastil med drugim tudi deželni in državni poslanec g. prof. Šuklje. Tudi g. okrajni glavar bi bil rad prišel blizo, da ni imel slučajno uradnega posla v Trebnjem.

Če omenimo h koncu, da je prostor za razstavo prepustil blage volje g. ravnatelj dr. Detelja, da je sl. mestni odbor blagohotno preskrbel potrebne ograje za živino, katerima je zagadelj kmetijska družba hyale dolžna, in da je bil prostor namenu primerno pripravljen, je s tam vse povedano, kar nas utegne zanimati.

Domače vesti.

(V meščena) sta bila 24. oktobra stopiški župnik č. g. Janez Mrvec za faro šentrupersko, dosedanji kapelan košanski č. g. Jakob Porenta pa za faro stopiško. Gospoda kmalu prideta na novi službi.

(Poročil) se je v Novem Mestu dne 29. oktobra g. Karol Grebenc, c. kr. sodnijski adjunkt v Kostanjevici z gospodičino Marijo Grdešičevo, hčerjo g. predsednika okrožnemu sodišču v Novem Mestu.

(Naš deželni in državni poslanec, g. Viljem Pfeifer) obiskoval je v minolem tednu skozi pet dni svoje volilce Belokrajine in Novomeškega okraja ter jim podal račun o svojem delovanju v deželnem in državnem zboru. Zaradi slabega vremena je moral nadaljevanje za ugodnejši čas odložiti; vendar pa se je prepričal o glavnih težnjah in željah volilnih okrajev, o letošnjih prepogostih uimah zlasti po Belokrajni, o ovirah paše v Prečinski občini, o odpisu zemljiškega davka, vsled poškodovanja po trtni uši itd.

(Umrla) je v Ljubljani dne 25. oktobra gospa Alojzija Sattner, mati č. g. P. Hugolina. Bodi znanec priporočena v prijazen spomin in molitev. — V Trebnjem je umrl 27. oktobra g. Fran Rozman, posestnik in gostilničar „pri Lipi“, po dolgem bolehanji. — V Novem Mestu pa je umrla po dolgem bolehanji g. Alojzija Andre. Lahka jim zemlja!

(„Dolenjsko pevsko društvo“) zapelo bodo na novomeškem pokopališču na praznik vseh svetnikov popoldan o polu štiri uri dve žalostinki v spomin svojih tam počivajočih članov.

(Nov denar) so vže jeli kovati. Iz zlata in nikeljna so postavili nekatere komade na ogled v Ljubljani. Tudi srebrne krone bodo kovali vže pred novim letom — bronast denar pride pa na vrsto še-le po novem letu. Trdijo, da bode nov denar jako lep. Prav; samo da bi ga kaj dosti prišlo med nas Dolenjce — potrebni smo ga!

(Občni zbor kmetijske podružnice Novomeške) bode 7. novembra t. l. ob 2. popoldne v mestni hiši s sledečim vzporedom: 1. Naprava podružnične trtnice, 2. računski sklep za loterijo, 3. razni nasveti. K temu izvanrednemu občenemu zboru se vabijo vsi p. n. udje, katerim je ležeče na napredku podružnice. Zlasti vabimo tudi tiste gospode, katere pri zborovanjih vedno pogrešamo, da-si vedó drugače veliko dobrega povedati. Odbor.

(Prvi sneg) smo dobili 21. oktobra sv. Uršule dan. Sam je menda sprevidel, da je prišel prezgodaj: zginil je v par dneh. Sedaj imamo lepe a mrzle dneve. Potrebujejo naši ljudje pač še lepega vremena; dela je še dosti — zlasti si še niso napravili nastilje za živino.

(Kolera) vedno bolj plaši, bliža se nam! V Budapešti in na Poljskem noče nehati, na Dunaju je tudi zahtevala vže svojo pravico, imajo jo v Slavoniji. Tudi blizo Ptuja pri sv. Marku je umrlo nekaj ljudi za boleznijo, od katere nekateri trdijo, da je bila kolera.

(Napačen) je bil po Dolenjskem znani voznik Perše po domače Adamle, v Rudniku pod Ljubljano od necega pretepača ter poškodovan na roki. Odveli so ga v ljubljansko bolnišnico kjer se zdravi; lopova so pa zaprli.

(V cvetji) je bila koncem meseca oktobra češplja g. Kondriča in tudi češplje ribiča na Drski. — G. P. pa nam je drugi dan po snegu prinesel cvetočo jagodo, katero je našel v Črmošnjicah.

(Pasji kontumac) poneha z današnjim dnevom v vsih občinah novomeškega sodnega okraja.

(Dragi rojaki v Ameriki!) Kdo vé povedati, kje se nahaja Jože Staniša, doma iz Novega Mesta, ali je še živ, ali se mu je mar kaj žalega zgodilo? Pred poldrugim letom je zadnikrat pisal iz Truk v Nevada (ali Kaliforniji?) Skrbni stariši uljudno prosijo, kdor bi kaj povedati vedel, naj bi pisal do vredništva „Dol. Novic. — Hvaležni mu bodejo.

(Grozna nesreča) pripetila se je pretečeni petek v Tomačevem pri Ljubljani. Tridesetletna posestnikova žena Franca Blaž, ki je v lepi slogi s svojim možem živela, je nenadoma zblaznela, in svoje tri otroke, štiri, tri in dve leti stare v Savo vrgla, ter tudi sama se vtopila. Ubogi mož je na mah sam ostal z petletnim fantičem. — Bog varuj vsakterega take grozne bolezni.

(Družba sv. Mořorja) jela je razpošiljati svoje letošnje knjige, katerih se res vsako leto vže naprej veselimo. Ker razpošiljanje 8 do 9 tednov traja, kaže, da naša škofija v kacih štirih tednih na vrsto pride. Dobili pa bomo naslednje knjige: „Koledar“ za i. 1893. v katerem se nahaja mej zanimivim berilom 20 lepih podob. — „Slovenske večernice“. — „Naše škodljive rastline“ z mnogimi podobami. — „Jeruzalemski romar“ s podobami. — „Domači zdravnik“ s podobami, in „Šmarnice“. — Nedvomno bodo letošnje knjige zopet mnogo novih udov privabile. Letos jih je bilo 57.703.

(„Krščanski nauk za prvence“.) Prvo in drugo šolsko leto. Sostavil Simen Zupan, katehet. Peti natis. Ta katekizem je od škofijstva in ministerstva potrjen za ljudske šole na Kranjskem, ga morejo čč. gg. veroučitelji rabiti s pridom v prvem in drugem razredu ljudskih učilnic. Skušna kaže, da je ta mali katekizem jako raben, za to ga priporočamo gg. katehetom. To knjižico je založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Vezan izvod velja le 10 kr. in se dobiva v Njemem Mestu v Krajčevi bukvarni.

(„Vatrogasec“.) list pod tem naslovom izhaja na Reki, in o katerem smo vže govorili v našem listu je res pravi strokovni list za gasilna društva, posebno nam je dopadla zadnja številka, v kateri sta bila dva načrta kako se je postopalo pri gasenju požarov in sicer iz Otoka pri Postojini na Kranjskem in drugi iz Hrvatske. Ravno to se nam vidi podučljivo in pravo; v obče je list res dober in ga zelo priporočamo slovenskim gasilnim društvom v pouk in podporo.

(Srečkanje kmetijske podružnice v Novem Mestu) dne 25. oktobra sponeslo se je z izvanredno dobrim vspehom. Prodalo se je namreč vseh 4000 srečk, in prav lahko bi se jih bilo razpečalo na dan semnja še več kot tisoč, tako so se ljudem dobitki dopadli. Dobitkov je bilo vseh skupaj 69, vrednih 299 gld. 59 kr. Podružnica je preskrbela 20 večjih dobitkov, ostalih 49 pa je nabrala pri p. n. udih in prijateljih. Srečkanje se je pričelo točno ob 2. popoldne pred mestno oskrbovalnico na kapucinskem trgu. Izžrebane so bile sledeče srečke s sledečimi dobitki:

- 37, 2 steklenici slivovca (darilo g. Majzeljna),
- 64, 1 trtna škropilnica (dar. gg. Schiebel-na, Germa in Logarja),
- 143, 1 trtna škropilnica (dar. g. Perko-ta),
- 190, 1 ročni robkar za turšico (dar. g. Kastelica ml.),
- 208, 1 košek za obiranje sadja,

- 297, 1 stekl. ljutomercana in 1 stekl. slivovca (dar. g. Majzeljna),
- 316, 1 vodilna palica za bika z nosnim obročkom,
- 377, 1 trokar,
- 421, 1 trtna škropilnica,
- 429, 1 vodilna palica za bika (dar. g. J. Košička),
- 457, 1 trtna škropilnica,
- 473, 1 stroj za robkanje turšice (45 gld.),
- 500, 1 trijer (čistilnica za žito 75 gld. glavni dobitek),
- 559, 1 košek za obiranje sadja (dar. g. Oblaka),
- 571, 1 senene vile (dar. g. Peterlin-a),
- 674, 6 jabolčnih dreves (dar. g. Franke-ta),
- 768, 1 gnojne vile,
- 847, 2 srpa (dar. g. Kalčiča),
- 956, 1 vrtna škropilnica (dar. g. Küssel na),
- 998, 1 kljukec (dar. g. Brunner-ja),
- 1133, 1 srp (dar. g. Zure-a),
- 1140, 1 cepilni nožiček,
- 1149, 1 vodilna palica za bika (dar. g. Košička),
- 1247, 1 kramp,
- 1304, 1 drevesne škarje (dar. g. Kastelica ml.),
- 1362, 1 pinja (dar. g. A. Kastelica),
- 1458, 1 stroj za robkanje turšice (25 gld.),
- 1508, 1 bakla za požiganje gosenic (dar. g. Agnitča),
- 1580, 1 oven (dar. g. Bojanca),
- 1642, 1 brana,
- 1655, 1 trtna škropilnica,
- 1711, 1 srp (dar. g. Kalčiča),
- 1718, 1 lopata,
- 1732, 1 vodilna palica za bika,
- 1791, 1 kosa in 1 grablje (dar. g. Peterlina),
- 1827, 1 Cugmajerjev plug,
- 1885, 1 drevesna žaga (dar. g. Mogoliča),
- 2009, 2 knjižici (dar. g. dr. Poznika),
- 2088, 1 hlevna svetilnica (dar. g. Seidl-na),
- 2187, dvojica „hondan“ kokoši (dar. g. dr. Schlesingerja),
- 2219, 1 zbirka živinskih zdravil (dar. g. pl. Sladoviča),
- 2237, 1 ročni robkar za turšico (dar. g. Kastelica ml.),
- 2267, 1 drevesna žaga (dar. g. Mohar-ja),
- 2276, 1 zavoj čaja (dar. g. Pauser-ja),
- 2291, 1 klepalno orodje (dar. g. Bobnarja),
- 2318, 1 orodje za kamen minati (dar. g. Jombartove),
- 2402, 1 gosenčna baklja (dar. g. Krajca),
- 2409, 2 bot. črmine (dar. g. Majzel-na),
- 2724, 1 srp (dar. g. Kalčiča),
- 2749, 1 velika žaga (dar. g. Borštnerja),
- 2836, 1 mali stroj za robkanje (dar. g. Rudeževe),
- 2849, 1 Cugmajerjev plug (dar. gg. dr. Slanca, prof. Šukljeja in dr. Schegule),
- 2905, 1 gos (dar. g. Zorko-ta),
- 2914, 1 namizna posoda za pivo (dar. g. Gresselnove),
- 2933, 1 srp (dar. g. Kalčiča),
- 3059, 1 krtača za snaženje drevja (dar. g. dr. Vavpotiča),
- 3086, 1 trtne škarje,
- 3091, 1 ročna tehtnica (dar. g. Tučeka),
- 3248, 1 drevesna žaga (dar. g. Jakše-ta),
- 3326, 1 velika steklenica jork maderje mošta (dar. kmetijske šole),
- 3344, 1 vrtni nož,
- 3346, 1 kljukec (dar. g. Mehore),
- 3420, 1 kopalnica,
- 3544, 1 srp (dar. g. Kalčiča),
- 3594, 1 kramp,
- 3596, dvojica „hondan“ kokoši (dar. g. dr. Schlesingerja),
- 3674, 1 lopata,
- 3709, 1 gosenčna baklja (dar. g. Franka),
- 3812, 1 vodilna palica za bika (dar. g. Košička).

Za dobitke se je zglasiti do 10. novembra t. l. pri podružničnem predstojništvu v Novem Mestu.

(Tukajšnje katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) napravi 6. t. m. (v nedeljo) v društveni soli predstavo s petjem, deklamacijami in igro „Tu se oddá soba“.

(Bogata trgatev.) V okolici Poličanski na spodnjem Stajarskem obnesel se je letos posebno dobro ameriški vinograd g. Mlakarja, posestnika v Hošnici, ki ga obdeluje jako umno in skrbno. Ta vinograd je najbolji dokaz, kako je obdelovati naše stare vinograde, da ostanejo rodovitni. V tem vinogradu pridelalo se je na jednom oralu kakih 16 polovnjakov mošta.

Darove za hišo katoliške družbe rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu, so darovali sledeči gospodje:

K. F. 20 gld. — K. H. 10 gld. — K. 1 gld. — A. Hočevar 5 gld. — I. K. 4 gld. — B. B. 5 gld. — Gospa Slane 12 gld. — Perko Fr. 3 gld. 81 kr. — Neimenovani 10 gld. — Neimenovani duhorén 2 gld. — Dr. Vapotič 2 gld. 50 kr. — Mil gósp. knezoškof Missia 20 gld. — Župnik Grzin 2 gld. — Različni dobrotniki iz Mesta 45 gld. 75 kr.

Loterijske srečke.

Trst	15. oktobra	62	59	1	5	39
Gradec	22. „	41	10	38	12	54
Trst	29. „	7	48	82	61	29

Zahvala.

Podpisano predstojništvo kmetijske podružnice si šteje v prijetno dolžnost, zahvaliti se tem potom vsem p. n. udom in prijateljem, ki so na ta ali oni način pripomogli k sijajnemu vspehu srečkanja. Zlasti se zahvaljuje vsem darovalcem dobitkov in denarnih podpor, s katerimi so se tudi dobitki nakupili, kakor je povzeli spredaj iz zaznameka izžrebanih števil in dobitkov. Prav iskreno se zahvaljuje tudi vsem prodajalcem srečk za nesebičen trud, posebno pa še gg. Konciliji, Skalé-tu in Rozmanu, ki so v tem oziru največ pripomogli k izredno ugodnem vspehu srečkanja.

Predstojništvo kmetijske podružnice v Noyem Mestu, dne 26. oktobra 1892.

V. Rohrman.

(233)



Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, sin, syak in stric, gospod

Franjo Rozman,

posestnik in gostilničar ‚pri Lipi‘ v Trebnjem,

danes po kratki hudi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 43. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se bode pokopalo v soboto 29. t. m. ob 9. uri dopoldne. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Trebnjem.

Blagi pokojnik bodi vsem znancem in prijateljem priporočen v blagi spomin in molitev.

Trebnje, dné 27. oktobra 1892.

Zalujoči ostali.

Knjigovezna dela

vsakoršne vrste prevzema in izdeluje po primerno nizkih cenah

Janez Krajec,
v Novem Mestu.

Služba cerkovnika

v trgu Mokronoga je oddati z novim letom 1893. Sposobni prosilci, naj se oglasijo pri gospodu

Janezu Virant,
župnik v Mokronogu.

(227)

Šest dobrih molzних krav

je naprodaj v grajščini Ruperčevrh. Videti so ravno tam in tudi natančneje se izvê.

(228—1)

Oglje na prodaj.

Logarski urad nove tovarne na Gorjancih prodaja oglje in sicer kolikor časa bode zaloga dopuščala; dobiti ga bode vsako sredo in saboto od ogljarskega skladišča po 14 kr. mernik.

Fran Čuden,

urar,

preje J. GEBÄ,

v Ljubljani, Slonove ulice stev. 11,

se priporoča in uljudno vabi preč. duhovščino in slav. občinstvo na ogled svoje velike izborne zaloge najraznovrstnejših žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stolalom in ur budilnic (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaričah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinejše nikelnate ure	od gld.	3-80	do	6.—
„ srebrne ure s ključem	„	7-50	„	10.—
„ srebrne remontoir-ure	„	7-50	„	12.—
„ iste z dvojnim oklepom	„	9—	„	18.—
„ zlate ure za dame	„	16—	„	35.—
„ zlate ure za gospode	„	24—	„	130.—

Budilke po gld. 2-80, fine, garantirane po gld. 3-40.

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa eno leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo. — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto.

(215—2)

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

POŠTARICA,

zmožna poštne in telegrafične službe, vstopi lahko takoj k pošti v Sodražici.

(220-1)

Ivan Fajdiga, poštar.

Radi potovanja od tod se proda ali na več let v najem odda

opekarna,

katera se nahaja poleg družih opekarn pri Dolenji Straži. Več se izve pri lastniku

Jurij Springer,

(224-1)

Dolenja Straža pri Novem Mestu.

Rakete in umetalna ognja

priporoča podpisani vsem, ki želé v večernih zabavah se razveseljovati, posebno na ženitninskih večerih, izletih itd. Naročila bodem kar je v moji moči po najnižjih cenah in točno zgotavljal. Naročiti treba je o pravem času.

(222-1)

Vinko Knafelc v Novem Mestu (Žabja Vas)

Naprodaj je lep, čvrst konj

v petem letu, okoli štirinajst pesti visok in je jako pohleven. Več pove vredništvo „Dol. Novic.“ 208

Mestni mlin

se daje v najem. Več se izve v občinski pisarni Novomeški.

(230-1)

Na prodaj je posestvo

v Goriški Vasi, četrť ure od železniške postaje. Njiv je za 45 mernikov posestva, gozda 22 oralov in šest delov košenine, ali travnikov. Dalje se proda tudi gospodarsko poslopje še v prav dobrem stanu. — Cena se izve pri lastniku

(221-1)

Janezu Červan,

v Goriški Vasi, št. 8, pošta Mirna Peč.

Na prodaj je

dva orala pripravnega zemljišča za opekarno (cegelnico) in še mnogo družega zemljišča blizu železnične postaje Straže pri Novem Mestu. Več se izve pri

(218-1)

Janezu Šiška,

iz Sel, fara Prečina pri Novem Mestu.

Ker mi ni bilo mogoče se pred mojim odhodom iz preljubega domačega kraja, Metlike in okolice, se od mnogih znancev osobno posloviti, izrekam jim tem potom mojo najsrčnejšo zahvalo za vedno izkazano mi čast, zaupanje in ljubeznjivost ter jih prosim, da naj me tudi za naprej ohranijo v dobrem spominu.

Ivana Kapelle.

(229)

poštarica.

Sobna oprava

obstoječa iz: dveh omar (Schublade- in Hängkasten), nočne omarice z mrameljnatno ploščo, postelje s žimnicami na peresih (Federma-drazen), mize s pletenimi stoli, vse je likano (politirano) in ogledalo s pozlačenim okvirom. Vsa oprava je v dobrem stanu ter je radi odpotovanja po primerno nizkej ceni na prodaj. Več se izve v hiši št. 82, I. nadstr. v Novem Mestu.

Občinski sluga,

kateri je zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se takoj sprejme v občini Krški. Dosluženi vojaki samskega stanu imajo prednost. Plača je 25 gold. na mesec, službena obleka in prosto stanovanje v občinski hiši. Prošnje naj se pošljejo na županstvo Krško do konec novembra 1892.

Karl Schener,

župan.

(234-1)

Njiva,

blizu tri orale velika, v Žabji vasi poleg Novega Mesta se takoj v najem dá ali pa tudi proda. Več pove

Ivana Komp,

Ljubljana, Št. Peterska mitnica št. 22.

(216-2)

Št. 3335.

O k l i c.

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem naznanja, da se bode v četrtek, dne 3. novembra 1892 od 9. ure dopoldne naprej v faroyžu v sv. Lorencu v zapuščno umrlega župnika g. Antona Hočevarja spadajoče premično blago, hišna oprava, živinska klaja, kmečko orodje, konji in goveja živina itd. potom javne dražbe proti gotovemu plačilu prodajalo.

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem

dné 26. oktobra 1892.

(225-1)

Na prodaj

je v Novem Mestu enonadstropna hiša, vinograd v Trški Gori in njiva v Sreberncih. Natančneje se izve v Notarski pisarni v Novem Mestu.

(223-1)

Išče se prodajalka

v špccarijsko prodajalnico, katera je zmožna slovenkega jezika, — nemški ni ravno potreben. Dekleta iz dežele imajo prednost. Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: „F. 2“ na uredništvo tega lista.

(227-1)

Nagrobne vence

s trakovi in napisi, priporoča po najnižji ceni

TONJE VIRANT,

[226-1]

v Novem Mestu.

(219)

Dražba.

Oddaja popravila farne cerkve v Vavti Vasi vršila se bode dražbenim potom dne 6. novembra t. l. v Vavti Vasi popoldan po službi božji v župnijskem uradu. Skupni stroški so proračunjeni na 2545.09 gld. in sicer mojsterska dela na 1723.18 gold., gradivo 490.31 gold., ročna dela in voznina 331.60 gold.

Odbor za popravila farne cerkve v Vavti Vasi.

Radi selitve je naprodaj

lep mlin

s tremi tečajji, hiša v drugo nadstropje, z cementom krita in še drugim gospodarskim poslopjem; zraven so tudi njive, travnik in hosta, vse to se proda, po želji kupca več ali pa tudi manj zemlje. — Plačo se lahko čaka več let. Več pove Josip Gorjup na Žilostni Gori pri Mokronogu. (210-2)

Prodaja drv in oglja.

Logarsko oskrbništvo grajščine Gradac (pri Metliki) naznanja, da ima v svojih gozdih Padeš pri Birčni Vasi gabrov les za kurjavo 1 meter (1 meter dolga) prve vrste po 1 gld. 15 kr., druge vrste po 1 gld. na prodaj, v gozdih Peščenik pa ima bukova drva 1 meter (po 1.40 m. dolga) po 1 gld. 10 kr.

Tudi prodaja v Peščeniku oglje iz bukovega lesa po 30 kr. hektoliter. Večjim naročilom se radovoljno dovoz v Novo Mesto preskrbi.

Iščejo se tudi razpečevalci, katerim se po dogovoru daje popust. Vsa naročila in vprašanja sprejema in odgovarja

logarsko oskrbništvo, grajščina Gradac.

Službo išče

pošteno dekle, z dobrimi spričevali v kaki specarijski prodajalnici ali pa tudi pri kakem peku, bodi si vže v mestu ali pa tudi kje na deželi. — Kdor jo potrebuje, naj se oglasi na Amalijo Plantan v Novem Mestu, h. štev. 18. [217-1]

Na prodaj je

v Ivani Vasi, tik okrajne ceste, 8 minut od železnične postaje v Mirni Peči hiša z dvema sobama, kletjo, skednjem, dvema svinjakoma, vrtom z sadnim drevjem, njive za 6 mernikov posetve in del hoste. Več o tem pove lastnik

Anton Erjavec,

(212-2)

Ivana Vas, pošta Mirna Peč.

Grajsko oskrbništvo Ruperč Vrh

prodaja lepa bukova drva meter po 2 gld. 60 kr. na dom postavljena. Zalogo ima v Novem Mestu gosp. Friderik Schwarz in v Kandiji gosp. Josip Windischer. Tudi se sprejemajo večje pošiljatve za urade in zasobnike, naročila za te sprejema Friderik Schwarz ali pa grajsko oskrbništvo. (203-3)

Na prodaj ali v najem se odda mlin

v Metliki, kateri ima šest tečajev in šest stop; poleg njega so tudi njive, travnik z hrastjem v obsegu štirih oralov, hlev in klet. Voda je pripravna za žago ali kako tovarno. Kupci naj se oglašijo na h. št. 173.

Na prodaj

je takoj iz proste roke hiša št. 20 v Kandiji pri Novem Mestu. Ista je na jako pripravnem kraju, za vsako kupčijo ali gostilno in še v prav dobrem stanu. Poleg hiše sta dva lepa vrta. — Več se izvé ravno tam.

Prodajalnica

(214)

sredi trga v Litiji, poleg c. kr. sodnije in notarije, se odda takoj v najem. Poleg prodajalnice je tudi sklad šče (magacin) in jedna soba. Natančnejši pogoji se izvedo pri Janezu Grobolšek v Litiji.